

Waterbouw-experts:

‘Steeds urgenter om nu actie te nemen op komende zeespiegelstijging’

Het komende regeerprogramma moet een routekaart bevatten voor bescherming van Nederland tegen zeespiegelstijging en verzilting. Anders zal ons bestuur door klimaatschokken achter de feiten aanlopen. Zes ontwerpers van waterbouwprojecten die deelgenomen hebben aan het Kennisprogramma Zeespiegelstijging van het Deltaprogramma waarschuwen hiervoor in een nieuw rapport met een uitwerking van deze routekaart.

Bijna 60 procent van laagland Nederland ligt onder zeeniveau. Daardoor is ons land extreem kwetsbaar voor zeespiegelstijging en verzilting. Het KNMI'23 hanteert voor het hoge klimaatscenario in 2100 een stijging van anderhalf tot twee meter. Er kan nu begonnen worden met een gemeenschappelijke aanpak om ons land aan te passen, waarmee we de keus voor een definitief Deltaplan nog enkele decennia open houden. Wel zal als eerste maatregel de open verbinding van de Nieuwe Waterweg vervangen moeten worden door een zeesluis. De dijkverhogingen van het huidige Hoogwater Beschermings Programma (HWBP) van Rijkswaterstaat dat tot 20250 loopt zijn niet bedoeld als oplossing tegen doorgaande zeespiegelstijging. Maar dit HWBP-programma dreigt nu voor de landelijke politici het excuus te worden om de ingrijpende ruimtelijke aanpassing van onze kustprovincies voor zich uit te schuiven.

Synthese

De expertgroep heeft een synthese ontwikkeld van de verschillende oplossingen die in kaart zijn gebracht voor de inmiddels onvermijdelijke en eeuwen doorgaande zeespiegelstijging. Daarbij gaan direct te nemen maatregelen vooraf aan een later te maken keuze uit de eindbeelden ‘zeewaarts beschermen’ of de grote rivieren drastisch omhoog brengen met pompinstallaties voor uitwatering naar het hogere zeeniveau. Rond 2060 zal deze keuze tussen ‘rivieren hoog’ of ‘rivieren laag’ gemaakt moeten zijn. We hebben dan ook een scherper beeld van de afsmelting van de ijskappen en de weersextremen. Vanaf dat moment moet de uitvoering van dat ‘Deltaplan 2.0’ in gang gezet worden om tijdig klaar te zijn voor de klimaatuitdagingen.

De experts integreren verschillende plannen die zij eerder indienden bij het Kennisprogramma Zeespiegelstijging: Plan Beaufort, het Plan Delta21, de Tweede Kustlijn, Kustlandschap Banjaard, de Bosvariant en Sluizen en Duinen Rijnmond.

Korte-termijn-maatregelen

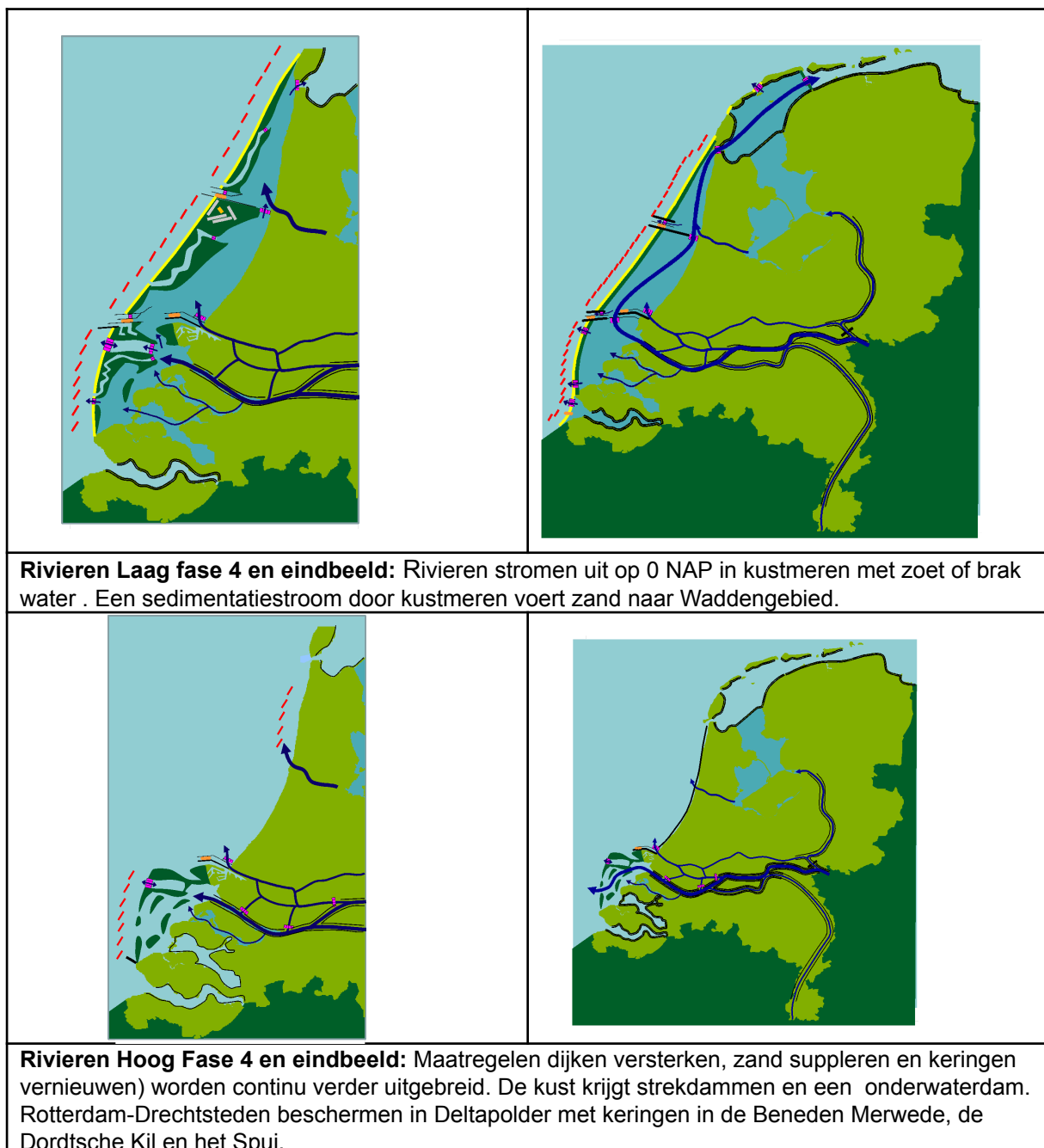
De komende periode van ongeveer dertig jaar kan een serie maatregelen ingezet worden. Naast de zeesluis voor Rotterdam bepleiten de experts de aanleg van waterkerende kustlandschappen in de Voordelta bij Zeeland en ZuidHolland waar een zoet/zout ‘Deltanatuur’ tot ontwikkeling kan komen, een valmeer bij het Haringvliet als energiebuffer voor Rotterdam, de aanleg van een regelwerk bij Pannerden om de waterstromen van de Waal, IJssel en Nederrijn in kritieke situaties te verdelen en te beheersen, en als zoetwaterbuffers verzoeting van het Grevelingenmeer en verhoging van het IJsselmeerpeil, zo mogelijk tot 1 meter.

Lange-termijn-keuze

In het zicht van 1 meter zeespiegelstijging, de experts verwachten dit moment rond 2040, moet een keuze gemaakt worden tussen de hoofdrichtingen 'Rivieren Hoog' of 'Rivieren Laag'.

Bij 'Rivieren Laag' wordt voor de kust een brede gesloten duinwal aangelegd met doorgangen voor de achterliggende havens. Achter deze tweede kustlijn stromen de rivieren op 0 NAP uit in met zoetwatermeren. Duinwal en kustmeren worden tussen 2050 en 2150 gefaseerd aangelegd.

Bij de keuze voor 'Rivieren Hoog' moet het gebied Rotterdam-Drechtsteden tegen het oprukkende water beschermd worden door de aanleg van een Deltapolder: In de toegangen tot het gebied, Beneden Merwede, Dordtsche Kil en Spui worden keringen gebouwd, waardoor het peil in het gebied regelbaar wordt. De Oosterscheldekering voldoet niet meer boven ca. 0,7 m zeespiegel-stijging en wordt vervangen door een dam met uitwateringssluis. De Oosterschelde wordt zoet. De Haringvlietsluizen worden vervangen.

Noot voor de redactie: Het rapport 'Te land Ter zee – een routekaart naar de aanpak van onze wateropgaven' vindt u als pdf in de bijlage. Voor toelichting kunt u contact opnemen met de woordvoerder van de 6 experts ir Dick Butijn d.butijn@planet.nl, mobiel +31 6 50 214 657.